

SPk201 Strategie podpory funkční gramotnosti SPp607 Inkluzivní didaktika I – funkční gramotnost

5.část

Roviny čtenářské gramotnosti. Gramotnost jako komplex jazykových kompetencí. Vzdělávání žáků pro život, vliv rodiny. Čtenářské dovednosti a strategie. Práce s textem. Čtenářské dílny. Moderní komunikační technologie. Využití projektové výuky k rozvoji funkční gramotnosti žáků. Aktivizující metody výuky. Rozvíjení funkční gramotnosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Role mezipředmětových a mezioborových vztahů.

Literatura a odkazy:

Čtenářská gramotnost ve výuce, metodická příručka, NÚV, Praha, 2011

Gramotnosti ve vzdělávání, VÚP Praha, 2010

<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/z/14941/METODICKA-DOPORUCENI-PRO-ROZVIJENI-CTENARSKE-GRAMOTNOSTI.html/>

ČERNÁ, O. *Čtení není žádná nuda*. Preaha: Portál, 2014

HAVEL, J.NAJVAROVÁ,V. *Rozvíjení gramotnosti ve výuce na 1. stupni ZŠ*, Masarykova univerzita Brno:2011

DOLEŽALOVÁ, J. *Jazyková a literární gramotnost v předškolním věku*. Zlín, Univerzita T. Bati, 2018

RVP ZV

Studijní materiál

Faktory ovlivňující čtenářskou gramotnost

- endogenní
- exogenní

Roviny čtenářství (Gramotnosti ve vzdělávání, VÚP Praha, 2010):

- vztah ke čtení
- doslovné porozumění
- vysuzování a hodnocení
- metakognice
- sdílení
- aplikace

Nedostatečná gramotnost

- negramotnost (celkovou neschopností číst a psát)
- funkční negramotnost (schopností číst a psát, ale nedostatečně na to, abychom uspokojili požadavky každodenního života).

Vliv rodiny na rozvoj funkční gramotnosti

Aktivizační metody

Diskuzní metody

- kladení otázek a odpovídání na ně všemi členy skupiny
- hledání možných řešení konkrétního problému
- vyjádření názoru na dané téma
- velké nároky na přípravu žáků (formulace myšlenek, hledání argumentů, naslouchání ostatním, respektování jejich názorů)
- potřeba příznivého klimatu ve třídě

Heuristické metody (metody řešení problémů)

- samostatné zkoumání a objevování žáků

Fáze:

1. identifikace problému
2. analýza problémové situace
3. vytvoření hypotéz
4. vlastní řešení problému

Situační metody

- vychází z konkrétní situace, která se stala nebo by se stát mohla
- po přečtení, vyslechnutí či zhlédnutí základního příběhu žáci hodnotí chování jednotlivých aktérů a hledají možná řešení dané situace
- následuje diskuse a zobecnění, popř. konfrontace s praxí

Inscenační metody

- simulace životní situace - hraní rolí

Přípravná fáze

- zhodnocení učitele, zda námět odpovídá dané skupině
- seznámení s příběhem, rozdělení rolí
- příprava žáků, improvizace
- předvedení ostatním

Metody kritického myšlení

Vedou žáka k aktivnímu učení v tzv. třífázovém cyklu učení:

evokace – uvědomění si významu – reflexe

Příklady:

Volné psaní

Pětílístek

Čtení s předvídáním

Čtení s tabulkou předpovědí

Ano – ne

I.N.S.E.R.T

Dílna čtení

Skládkové učení

Klíčová slova

Myšlenkové mapy

Metoda Kostka

Metoda V-Ch-D